

Cenu Inženýrské komory získaly mimořádné rekonstrukce, racionální lávky a opravdu dostupné bydlení

Přehlídka inženýrského umění. Tak by se daly popsat i letošní Ceny Inženýrské komory. Výsledky jejího 20. ročníku byly vyhlášeny 19. října v rámci Shromáždění delegátů České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT), která je pořadatelem těchto tradičních cen. Celkem byla oceněna práce projektových a realizačních týmů, které se významně zasloužily o vznik 12 staveb dokončených v kritických letech 2021 až 2023.

Letošní ročník Ceny Inženýrské komory jednoznačně potvrdil několik trendů. „Platí, že čím lépe je projekt připravený, tím rychleji bývá i povolený. A to často i přes vysokou stavební, konstrukční nebo technologickou náročnost. Pokud něco prodlužuje povolování staveb, pak jsou to často dodatečné požadavky, změny zadání nebo jednání s dotčenými orgány v exponovaných místech. Pozitivní zjištění se týká i realizačních cen – naše autorizované osoby umějí navrhnout a postavit funkční, důmyslné a designově přesvědčivé lávky či přemostění s velmi racionálními stavebními i provozními náklady. To samé se týká energeticky nenáročného, kvalitního a moderního bydlení,“ shrnuje letošní výsledky Robert Špalek, předseda ČKAIT.

Cenově dostupné a udržitelné bydlení jen za 46 000 korun za metr čtvereční

V případě bytových realizací jde o družstevní bytové domy v Dobrušce, které získaly zvláštní cenu za dostupné a udržitelné bydlení a které by mohly být inspirativním příkladem, jak řešit aktuální otázku nedostupnosti bytů nejen v menších městech a obcích. Čtyřpodlažní domy s převažujícími byty o dispozici 3+kk byly postaveny v letech 2021–2023, v době skokově rostoucích cen stavebních materiálů.

V prvním roce provozu bylo potřeba na vytápění zhruba 20 až 30 kWh na metr čtvereční a rok. Přitom prodejní ceny bytů nepřekročily 46 000 korun za čtvereční metr plochy. I přes velmi pozitivní ohlas mezi obyvateli, bytovými družstvy i médií jde stále o ojedinělou realizaci. „Řekl bych, že v poslední době není poptávka po projektech na cenově dostupné bytové domy nijak vysoká,“ konstatuje hlavní projektant a autor řešení Michal Freivald z kanceláře DABONA s.r.o. Během projektových prací se musel vypořádat s řadou technických a provozních problémů, obytný soubor navrhl jako nízkoe energetický a dosáhl vysokého stupně standardu PENB A.

Jednotkové náklady na krásné lávky za zhruba 100 000 korun za metr čtvereční

Odpovídající ceny měly i oceněné lávky. Například lávka přes kolejiště nádraží v Chebu, která získala jednu ze čtyř hlavních cen, byla realizována s náklady 98 000 korun za čtvereční metr, a to při velmi složitých základacích podmínkách. V řadě jiných měst je však možné se setkat s několikanásobně vyššími jednotkovými náklady, aniž by výsledek přesvědčil svým konstrukčním řešením nebo urbanistickým přínosem.

„Dnes bohužel často vítězí duch nad hmotou a z některých architektonických soutěží vzejdou konstrukce, které se pak staví i za více než dvojnásobnou jednotkovou cenu. Mnohdy přitom trpí nejenom chybnou koncepcí, ale řadou špatných detailů, které budoucímu správci přinesou obrovské náklady navíc. Dobrá konstrukce je nejenom elegantní, ale musí být správně navržena. V tomto ohledu je nenahraditelná role zkušených mostních inženýrů,“ doporučuje Jan Nováček, vedoucí projektant Stráský, Hustý a partneři s.r.o. Tato renomovaná kancelář navrhla architektonické i konstrukční řešení nejen lávky v Chebu, ale i řady mostních konstrukcí oceňovaných po celém světě.

Zhmotnění architektonické představy do konstrukčního řešení zavěšené lávky o dvou nestejně dlouhých a tvarovaných polích porotci ocenili na lávce spojující Dolní oblast Vítkovice s centrem Ostravy. Za návrhem stála nejen profesní dvojice mimořádných osobností architekta Josefa Pleskota a statika

Vítězové Ceny Inženýrské komory. Bodovaly udržitelné, precizně navrhované a cenově dostupné projekty.

Zdroj: ČKAIT

Cena Inženýrské komory 2023

- Rekonstrukce Staroměstského jezu na Vltavě v Praze
- Revitalizace Císařských lázní v Karlových Varech
- Lávka přes kolejiště nádraží v Chebu
- Tramvajová vozovna Slovany v Plzni

Zvláštní cena dostupné a udržitelné bydlení a Cena ČSOB Pojišťovny

- Dostupné bydlení v Dobrušce

Čestné uznání

- Lávka a cyklopropojení Dolní oblasti Vítkovice s centrem Ostravy
- Modernizace plavebních komor na vodním díle Gabčíkovo
- Stages Hotel Prague u O₂ areny
- Biocentrum Veklice, k. ú. Senice na Hané
- Část tunelového obchvatu Stockholmu – FSE209
- Masaryčka – revitalizace brownfieldu Masarykova nádraží v Praze

Cena veřejnosti a cena Pojišťovacího makléře ČKAIT

- Rekonstrukce synagogy a rabínského domu č. p. 200 v Žatci

Zajímavé rozhovory o realizaci všech 12 oceněných staveb najdete v příloze tohoto vydání a na <https://cik.ckait.cz/>

Vladimíra Janaty, ale také tým společnosti Mott MacDonald CZ, spol. s r.o., který řešil mimořádně obtížné založení lávky v místě silně zatíženém pozůstatky navážek a těžkého průmyslu. I v tomto případě jednotková cena nepřesáhla 106 000 korun za metr čtvereční za kompletní lávku včetně založení, všech zkoušek a ostatních souvisejících prací. Mezi zahájením projektových prací a získáním stavebního povolení uplynul rok, další rok trvala realizace stavby. „Když je zájem, snaha a pozitivní přístup na všech úrovních přípravy a realizace, je možné překonat zažitou představu o nekonečných povolováních a realizaci staveb v Česku,“ je přesvědčen Petr Nehasil, vedoucí projektant Mott MacDonald CZ.

Stavební povolení většinou do roku a půl od zahájení prací na projektové dokumentaci

„Stavební povolení u oceněných staveb bylo letos stejně jako vloni obvykle vydáno většinou do 1,5 roku po zahájení práce na projektové dokumentaci,“ konstatuje Renata Zdařilová, předsedkyně pětičlenné poroty. Jen u dvou z 12 oceněných staveb příprava trvala významně déle a mezi zahájením práce na projektové dokumentaci a vydáním stavebního povolení uplynuly čtyři roky. Prvním komplikovaným případem mezi oceněnými stavbami bylo povolení Masaryčky – revitalizace brownfieldu Masarykova nádraží v centru Prahy, kde bylo náročné jednání s orgány památkové péče. Druhým bylo povolení Biocentra Veklice, kde se měnily požadavky správce toku a kde projektant delším hledáním optimálního řešení stavebníkovu ušetřil čtvrtinu stavebních nákladů.

„Již v projektové přípravě jsme se intenzivně věnovali především problematice památkové ochrany a hledali jsme soulad s postojem Národního památkového ústavu k rekonstrukci. Díky tomu se nám s památkáři spolupracovalo velmi dobře. Znali jsme snad veškerou dostupnou historickou odbornou literaturu jezového stavitelství. Měli jsme i předchozí praxi z rekonstrukcí tohoto typu jezu,“ popisuje Daniel Vaclík, jednatel VH-TRES spol. s r. o. a zároveň hlavní projektant, který získal Cenu Inženýrské komory za realizaci návrhu rekonstrukce Staroměstského jezu na Vltavě v Praze.

Podobně se vyjádřili projektanti nebo stavbyvedoucí všech vyzdvihnutých rekonstrukcí nebo modernizací. „Cílem všech bylo najít vhodné ústupky ve jménu zachrany národní kulturní památky a projekt mohl být realizován i se splnitelnými podmínkami. Nejnáročnější bylo do budovy dostat vzduchotechniku. Náš tým musel najít takové umístění jednotek a potrubí, aby nic nebylo vidět ani slyšet,“ potvrzuje Martin Strnad, hlavní inženýr INTAR a.s., dobrou spolupráci s památkáři při Revitalizaci Císařských lázní v Karlových Varech, které získaly další ze čtyř hlavních cen.

Průmyslový areál v centru jako oáza zeleně

To, že ani Green Deal nemusí být jen nepřekonatelnou komplikací, ukazuje čtvrtá hlavní cena. Nová vozovna Slovany v Plzni je obrovským průmyslovým areálem v centru Plzně, v němž se servisuji a odstavují všechny tramvaje ve městě. Jeho největší zelená extenzivní střecha v Česku významně zlepšuje mikroklima, snižuje hlučnost, prašnost i teplotní zatížení okolí. Výstavba kompletně nového areálu navíc probíhala za plného tramvajového provozu. „Nemohla nastat situace, při které by se ocitla vozovna bez elektrického proudu, případně bez části trolejového vedení, byť provizorně vybudovaného. Koordinace a realizace stavby za těchto podmínek byla opravdovým inženýrským uměním,“ vzpomíná Miroslav Záhoř, stavbyvedoucí firmy Metrostav, která měla rekonstrukci na starosti.

PŘIPRAVENO VE SPOLUPRÁCI SE SPOLEČNOSTÍ

